

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — — 14 K
Negyedévre — — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
::: detési irodák ::::
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 251. szám.

Csütörtök, november 2.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távlati jelentései. —

A háború mai eseményei.

Mackensen hadparancsa. — A dobrudzsai és macedóniai harcok mérlege. — A Deutschland második amerikai útja.

Mackensen hadseregparancsa.

Budapest, nov. 2. Berlinből sürgönyzik: A Wolf ügynökség jelenti:

Mackensen vezértábornagy a Medzsidie melletti táborban október 26-ikán a következő hadseregparancsot adta ki:

Katonák!

A császár megbízott engem, hogy üdvözlését, elismerését és köszönetét adjam át nektek Dobrudzsában véghez vitt tetteitekért. Megkoronáztátok ezen tetteiteket Konstanza, Csernavoda elfoglalásával és az azokon túl menekülő ellenség üldözésével. Amint megleptétek a románokat Tutrakánnál és Szilisztriánál, amint megállítottátok Dobricsnál a románokat és az oroszokat, Muszubeinél és Aptatnál úgy vertétek meg őket, hogy kénytelenek voltak a Fekete-tengertől a Dunáig Tuzlától Rasovoig terjedő már békében előkészített megerősített állásaikban menedéket keresni. Topraisárnál, Cobadinünál főtámaszpontjaiknál még jelentékeny megerősítéseket is kaptak, de bár a tenger felől és a Duna mentén veszélyeztetni próbálták szárnyaitokat, három napos forró csatában kivetétek az oroszokat, románokat, szerbeket megerősített állásaikból s fáradhatatlan üldözésben a Traján sáncokon túl kergettétek s északi Dobrudzsában végig szorítottátok őket.

A győzelem teljessé vált. Méltó fegyverbarátságunk valamennyi fegyverének versenyéhez. Méltó a hűségi szövetséghez, amely németeket, bolgárokat, törököket, osztrákokat és magyarokat soraitokban egyesít.

Katonák!

Magatok mellé kényszerítétek a hadiszerencsét. Előre tehát isten nevében új haditettekre, országaink dicsőségéért, szabadságáért. Legfőbb haduratokkal és az otthonmaradottakkal együttesen, főparancsnokotok is hátaltel szívvél s teljes bizalommal tekintek vitézségtök további sikereinek elébe.

Mackensen.

A dobrudzsai és macedóniai harcok mérlege

Budapest, nov. 2. Szófiából sürgönyzik:

A hadügyminiszterium lapja írja:

Szeptember tizennegyedikétől nov. elsejéig a francia, orosz és szerb csapatok a nyugat-macedóniai fronton Konali állomásig és a Cserna-folyóig jutottak.

Jóval rövidebb idő alatt, szeptember 2-ikától 19-ikéig és október 10-ikétől 29-ikéig a bolgár és német csapatok Dobrudzsában elérték az ostrovo—badagi vonalat. E foglaltak tizenháromezer négyzetkilométer területet s emellett az ellenség veszteségei délen és északon hasonlíthatlanul nagyobbak a miénkénél.

Délen az ellenség negyvennyolc napon át minden nap támadott s naponta alig ötszáz méterrel jutott előbbre, de máig minden bolgár főállás érintetlen, — viszont Dobrudzsában csapataink naponta hét kilométerrel jutottak előbbre.

Hogy Sarrail helyzetét jellemezzük, meg kell állapítani, hogy mérhetetlen erőfeszítések ember és anyagi áldozatok után, alig érkezett el amaz állásokhoz, amelyeket jobbszárnya augusztusi ellenoffenzívánk előtt elfoglalt.

A Deutschland másodszor Amerikában.

Budapest, nov. 2. Londonból sürgönyzik: A Reutter-ügynökség jelenti New Londonból:

Megállapították, hogy a másodszor Amerikába érkezett Deutschland fedélzetén sem fegyver, sem munició nincs. A kikötőhatóságot utasították, hogy a Deutschlandot kereskedelmi hajónak tekintse.

A Deutschland kétszázötven tonna festékanyagot s gyógyszereket vitt magával.

Francia hivatalos jelentés a verduni harcokról.

Budapest, nov. 2. Genfből sürgönyzik: A francia vezérkar jelenti:

A verduni fronton Douaumontnál különösen heves ágyúzás. Az ellenségtől október 24-ikétől mostanáig tizenöt ágyút, köztük öt nagy kaliberűt, ötven-

egy ágyúgyüt, 144 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Változás a román hadvezetésben.

Budapest, nov. 2. A Temps jelenti Bukarestből:

Zulzer tábornokot, a Zsil-völgyében megsbesült Tragalita tábornok helyébe az első hadsereg főparancsnokává ki-nevezték.

Két éve harcol velünk Törökország.

Budapest, nov. 2. Berlinből sürgönyzik:

Hindenburg és Enver basa, abból az alkalomból, hogy Törökország most két éve beavatkozott a világháborúba, szívélyes hangú táviratokat váltottak egymással.

Haditanács az orosz főhadiszálláson

Budapest, nov. 2. Genfből sürgönyzik: A Nouvelliste jelenti Szentpétervárról:

Az ottani angol nagykövet két katonai attaséval az orosz főhadiszállásra utazott, ahol Avarescu román vezérkari főnök jelenlétében haditanács lesz, amelyen a cár is résztvev.

A görög helyzet az angol alsóházban.

Budapest, nov. 2. Londonból sürgönyzik: A Times írja:

Az alsóház utolsó ülésén a görög helyzet mint sürgős ügy került tárgyalásra. Panaszok hangzóttak el, amelyek elégedetlenségüket nyilvánították a kormány magatartása iránt Venizelosszal szemben.

Róbert Cecil rámutatott arra, hogy ilyen kényes külügyi kérdéseket helytelen nyílt vitában fölvetni. Semmi egyebet nem kívánunk — ugymond — mint Görögország javát. Ez csak úgy érhető el, ha Görögország egyesül a nyugati hatalmakkal. Venizelosz kormányát, mint-hogy a többség megválasztotta, a szövetségek is, mint Görögország valóságos kormányát elismerik. Venizeloszt sohasem fogják kidobni a kosárból. Az a gondolat, hogy Konstantint erőszakkal tartjuk trónján Venizelosszal szemben bizonyára a királyban sem ébredt föl soha.

Nemzetfenntartás és háború.

— nov. 2.

A háború néppusztító förgetegében sem szabad megfellebbeznünk a nép fenntartásának, elvesztett tagjai és ereje pótlásának problémájáról. Kényszerűség a sok vérvetés; de bizonyos idő múlva a természet rendje helyreállítja a veszteséget. Természetesen csak úgy, ha az egyes nemzetek elég termelő, azaz propagatív képességgel bírnak, emellett pedig gondoskodhatnak a népesség egészségének kellő megóvásáról is. A csecsemővédelem, a táplálkozás lehető rendezése, a járványok körülményeinek előzetes elhárítása, a csatatérről visszatért betegek és sebesültek helyreállítása már a háború alatt megfeszíti az államok teljesítőképességét. Gondolni kell azonban arra is, hogy a fajfenntartó erő se szenvedjen csorbát, mert nem csak munkánkkal és kulturánkkal, hanem számbeli növekvésünkkel is le kell győznünk a korlátozásunkra célzó idegen faji vereséget.

Nem akarjuk most részletesen ismételni azt a közismert körülményt, hogy népvészteség dolgában legrosszabbul áll és egyre rosszabbul Franciaország, amely a békében sem tartozott már a termékeny nemzetek közé. Akármilyen módon igyekszik is a fölsímet bajon segíteni, a múlt begyökeresedett, állandósult hibáját mesterseges intézkedésekkel nem teheti hirtelen jóvá. Népeességének arányszáma tehát még kedvezőtlenebb lesz és ez majd csak a béke éveiben fogja borzalmasan éreztetni hatását. Ellenben a törzsökében is ép, hajtásaiban termékeny Németország, amely ma sem merítette ki magát a rendelkezésre álló hadierővel s ezzel bizonyára még aránytalanabbul fogja túlszárnyalni népesség dolgában. Nem csak hogy az óriási harc veszteségeiből kevesebb százalék esik nagyobb tömegű lakosságára, hanem azért is, mert népességének jókora része nincs úgy kitéve a véres pusztulásnak, mint a francia nemzet, amelynek minden férfija a legszélsőbb korhatárok közt katonai szolgálatban áll, tehát a családfenntartás szempontjából már nem jöhet számításba.

Legújabbán a mindenféle meglepetéssel szolgáló német kormányzat egy újabb rendeletével mutatta meg Németország messze terjedő gondolatát, amely már túlér a háborún, be a következő generáció jövőjébe, azzal a céllal, hogy a német állam lakosságának ne csak szellemi többségét, hanem fizikai tömegének döntő erejét is biztosítsa.

Vonatkozik pedig e rendelet arra, hogy amely családnak utolsó férfitagja van a küzdők sorában, azt a tűzvonalból vissza kell vonni és a hadtápvonalon vagy valamely tartalék alakzatban kell alkalmazni, vagyis életét nem szabad többé kockáztatni. Kevésbé az egyes család fenntartásának gondolata sugalta ezt a rendeletet, mint inkább a nemzet jövő szaporodásának nagy állami érdekű gondolata.

Ez a rendelet csak egyik illusztrációja annak a tapasztalt vezérelvnek, amely a német legfőbb hadvezetés intézkedéseiben megnyilatkozik, hogy a németek a döntő műveletekben, amikor bizonyos tömegnek kényszerű feláldozhatása-

ra kell számítani, inkább feláldozzák az idősebb, mint a legfiatalabb embereket. Ez humanisztikus értelemben kegyetlennek látszik. De a jövő állami és nemzeti érdek szempontjából mérlegelve az előrelátásról tanuskodik. Ebben az általános háborúban az egyén amúgy is elenyészik, azaz felolvad, föl kell olvadnia az egyetemességben, a nemzetben. Mert végeredményben a jövő individuum boldogulása és fejlődőképessége a nemzet fejlődőképességétől függ. A mi generációnk, amely belesodródott ebbe a háborúba, már harcra szállásával feláldozta magát. Akik szerencsésen visszakerülnek a nagy önvédelmi harcból, valóban nyerteseknek tekinthetők magukat. De most kötelességük az önfeláldozás, fajuk, nemzetük megóvása érdekében. Ha pedig föl kell áldozni a tömegeket, akkor a nemzet jövője érdekében inkább tűnhet le az a nemzedék, amely természeti feladatát már, mint a termő fa, teljesítette, mintsem az, amelytől a jövő lakosság propagatív fejlődését várhatjuk. Igaz, hogy a fiatal emberélet elveszte közvetlenül kevesebb kárt okoz a családi életben, mint akinek elhullásával özvegyek és árvák maradnak; de ezeknek a gondozását magára vállalja a német állam, tehát az egész nemzet, ekképpen a kulturális szükséglet nem jut veszedelembre; de semmiféle állami hatalom és gondoskodás nem pótolhatja a jövő nemzeti számbeli hiányosságát, amikor a nagy alapokra fektetett nemzeti életnek a jövőben is kell számolnia irigy versenytársak ellenséges magatartásával. Ennek az ellenséges iramlatnak azonban nagy gátja a számbeli felsőség is. Ez a gondolat hiányzik a francia kormányzatból, amely kétségbeesésben már a jövő nemzedéket is enyészetbe dönti, nemcsak gyermekei fogynak meg, hanem hovatovább hosszú évszoron át már apái sem lesznek.

Nem akarunk itt messzebbmenő politikai következtetéseket fenni ehhez a jelenséghez. Nem vitathatjuk most azt, ami pedig sok gondolatra készítheti az embert, hogy általános emberi és közművelődési szempontból mi kívánatosabb s mi hívja ki a bírálatot. Csak arra akarjuk ráirányítani figyelmünket, hogy Németország mennivre át van hatva jövő nagyságának tudatától, hogy amikor ilyen óriási harcot kell egyszerre három-négyfelé állania, nem vezette magát a pillanatnyi szükséglet követelésétől, hanem a jövőre szegezi egyik szemét s amíg védősáncait védelmezi, mögötte már új várat épít a német nemzet megdönthetetlen nagyságának. Ebben egyszersmind eddigi haladásának okai is benne vannak.

Mióta az egyesülés eszméje föllángolt lelkében, azután pedig még jobban attól fogva, hogy megtörtént egyesülése: vezérelve folyton az volt, hogy nagyra kell lennie. Erre irányult minden munkája, minden fizikai és szellemi törekvése. Kulturája nemcsak öncél, hanem a nemzeti nagyság eszköze is volt: ipari munkájának rendkívül erőfeszítései, a polgári életnek előttünk sokszor nyügnék látszó fejelemzése, a sokat gáncsolt metodikus, gépies rend végoka mindig a német nagyság. Ezért sokat föl kell áldozni, sok egyéni érdekét háttérbe szorítani.

Mert annál nagyobb lesz az egyén

nyereség a jövőben. És nincs ez humanizmus híjával sem, ha a nagy általános szempontot és a jövő fejlődés fényességét nézzük. Hiszen kiesiben, a jó családi életben is mindennap találkozunk a családfenntartók súlyos áldozatkészségével, hogy utódaik javáról gondoskodhassanak. Így alkalmazhatjuk ennek nagyobb mértékét a nagy német népesaládra. És emellett a humanizmus is diktálta, hogy a már nagy áldozatot hozott családok bizonyos megnyugvásba részesüljenek. Nem fogják megfosztani őket örömeik és reményeik teljességétől. Egy tanjuk tehát meg fog maradni, aki élő bizonyossága lesz, hogy a nemzet nagy áldozatkészsége nem volt meddő.

HIREK.

— Hivatalos jelentések november hó elsejéről. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harctér:

Károly főherceg lovassági tábornok arvonala: A predeáli völgytől nyugatra csapatainknak sikerült az ellenség állásába behatolni, amely alkalommal tiz gyalogsági ágyút és tizenhét gépfegyvert zsákmányoltak. A vöröstoronyi-szorostól délkeletre tért nyertünk. Lipót bajor herceg vezértábornagy arvonala: Az ellenség a sötétség beálltával heves tüzéséggel előkészítést követően megkísérelte, hogy az október 30-án elvesztett állásait a Narajovka keleti partján ismét hatalmába kerítse. Ötszöri tömegrohamok ellenére állásainkat kivétel nélkül megtartottuk. Hasonlóképpen meggyúsultak ottomán csapatok ellen intézett támadások is. A Bisztrica Solotwinska mellett ellenséges osztagokat tüzelésünkkel elűztünk.

Olasz harctér:

A tengermelléki harc vonal déliszárnyán a tegnapi nap folyamán az ellenséges ágyú- és aknavetőtűz ismét nagy erőre fokozódott. Az ellenséges gyalogság délután három órától kezdve a Wippach völgyében és a Karszt-fensíkon tapogatózva előrenyomult, ahol úgy vélte, hogy szélőlt árkaik már megérték a rohamra. Támadásba is fogott, amelyet azonban zárótűzünkkel és ellentámadásunkkal visszavertünk. Este a tüzelés ellanyhult, éjjel azonban nagy heveséggel megint felújult. Olasz repülőgépek Duttoulera, Sasanára és Miramárera számos bombát dobtak anélkül, hogy számottevő kárt okoztak volna. Schünzel százados a Pansano-öböl felett lelőtt egy Capronit.

Délkeleti harctér:

A cs és kir. csapatoknál nem volt esemény.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadesoportja: A látási viszonyok javultával a Somme-területén több szakaszon élénk tüzéségi tevékenység indult meg. Angolok az esti órákban Courcellette vidékéről, valamint jelentékeny erővel a Guedecourt mellett a bouefsi vonal felől támadásba fogtak. A támadás Courcellette felől északra védőtűzelésünkben nem juthatott előre. Le Tranloitól nyugatra veszteségteljesen, egyes helyeken közelharcban összeomlott a támadás. A trónörökös hadesoportja: Az ágyúharc a Maas keleti partján csak időnként volt élénk.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arvonala: Az oroszok támadásai a Narajovka keleti balpartján az október harmincadikán általunk elfoglalt állások ellen a sötétség beálltával erős tüzéségi hatás után véres veszteségük mellett meggyúsultak. Az ottomán esa-

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Csütörtökön, 1916. évi november hó 2-án két előadás, az 5 órai zónaelőadás félhelyárral, a fél 9 órai rendes helyárral.

Ujdonság!

Ujdonság!

Ujdonság!

Király idillek.

Szenzációs életkép 3 felvonásban. A főszerepben Käthe Dorsch és Resl Orla.

A kalandornő, Dráma 2 felvonásban.

Az Éta völgye. Látványos.

patok is megtartották erős támadásokkal szemben az általuk elfoglalt területet és az ellen-séget, amely egy ponton betört gyors táma-dással visszaverték. A Bisztrica fölött Solot-winska mellett osztrák-magyar csapatok tüze-lésükkel visszaverték az ellenséges osztagokat. Károly főherceg lovassági tábornok arcvonalá: Erdelyben a helyzet egészben véve változatlan. A predeáli országtól nyugatra fontos eredmé-nyeket vívtak ki osztrák-magyar ezredek, ame-lyek a románok állásába betörték és 10 gya-lagsági ágyút és 17 gépfegyvert zsákmányoltak. A vöröstoronyi-szorosról délkeletre támadásunk előrehalad.

Balkán harctér:

Mackensen vezértábornagy hadesoportja: Lényeges jelentőségű esemény nem történt.

Macedóniai harcveronál:

A Cserna-környékben a Butkovo és a Ta-hino-tó között a tüzérségi tevékenység ismét fokozódott. — Ludendorff

— **Mindszentelek.** Ragyogó napsugárak idő mosolygott le tegnap a halottak ünnepére. Évek óta nem volt ilyen szép nap a halottak ünnepén s így természetes, hogy a temetők tömve voltak emberekkel, akik szeretteik sir-hantjainál virággal, imával áldoztak az elköl-tözött emlékének. Délután a róm. kath. plé-bánia-templomból Magyary Pál pápai ka-marás apátplébános vezetésével körmenet vo-nult ki a temetőbe, ahol a szokásos egyházi ájtatosságot szintén óriási hívő közönség je-lenlétében tartották meg. A sírokat a koszorúk és a virágok özőne borította s a nagybecske-reki temetőben eltemetett hős katonáink sir-jait is megkoszorúzták. Csak a síroknak ha-gyományos kiváltságai maradtak el az idén s a háboru harmadik esztendejében az éjszaka sötétben borult a halottak csöndes birodalmára.

— **Halálozás.** A nagybecskereki kereskedő világnak ismét gyásza van. Mint ugyanis rész-vétellel vesszük a hírt, Kurländer Imre nagybecskereki fanagykereskedő és hajótulaj-donos 69 éves korában Bécsben egy ottani szanatóriumban, ahol rövid ideje kezelék, tegnapelőtt meghalt. Kurländer Imre hosszú, érdemes kereskedői pályáját erényedten mun-kásság és szorgalom jellemzi, amely élete utolsó napjait sem lankadt s amelyivel álta-lanos tisztelgetet és közbecsülést vívott ki. Vi-rilis tagja volt a vármegye törvényhatóságának s a városi képviselőtestületnek. Halála és széles körben élénk részvételt kelt. Holttestét csa-ládja Bécsből hazahozatja s itt helyezi örök nyugalomra.

— **A burgonya rekvirálása.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli a földművelésügyi miniszter rendeletét, amelylyel a fölösleges burgonyakészletek rekvirálását elrendeli. A ren-delet szerint a rekvirálás egyelőre csak erre a célra kiküldött megbízottak útján és csak az általuk kijelölt készletekre történik. Háziszük-ségekre visszatartott mindenki a háztartásában rendszerint ellátást élvező személyek részére fejenként és naponként egy kilót. Azonkívül visszatartott gazdasági szükséglet címén hol-danként legfeljebb 10 métermáza vetőmagot, a eselédeknek és alkalmazottaknak bérfizetésére fejenként és naponként egy kilogramot és vé-gül a mezőgazdasági szeszyártásra a pénz-ügyminiszter által megjelölt mennyiséget, to-vábbá az állatok takarmányozására szükséges mennyiséget is.

A felesleg a burgonyaközvetítő irodának bejelentendő és az iroda részéről lefoglalható. Ha azonban az iroda a lefoglalt mennyiséget hatvan nap alatt nem szállítja el, a rekvirálás hatályát veszti. Aki a rendeletet megszegi, hat hónapi terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendő. Azonkívül a készletek elkobzandók, értékesítendő s a befolyt értékből a feljelentő egy ötödreszt kap, a többi pedig a rokkant katonák alapjának utalandó ki.

— **A legöregebb népfölkelők bevonu-lása.** A városi katonai ügyosztály közli: A népfölkelésre kötelezetteknek az 1880. évi XX. illetve az 1915. évi II. törvények alapján történt behívása folytán a meg-tartott népfölkelési bemutató szemlén, népfölkelési felülvizsgálaton, pótszemlén vagy utószemlén népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak nyilvánított ma-gyar állampolgárok közül azok, akik az 1860. évtől 1871. évig bezárólag terjedő időközben születtek 1916. évi november 8-ikán, tehát holnap pénteken, azok pedig, kik az 1872. évtől 1884. évig terjedő idő-közben, vagy 1884. év után születtek 1916. évi november 16-án (legkésőbb délelőtt 11

óraig) — amennyiben névszerint fel-mentve nincsenek — a népfölkelési iga-zolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő kerületi parancsnokság székhelyére népfölkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Mindazok a fent em-lített születési évfolyamokba tartozó egyé-nek, kik önkéntes belépés folytán a m. kir. honvédségbe vagy a cs. és kir. közös had-seregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) fent megjelölt napig besoroztattak, tényleges szolgálatra a születési évfolyamuk-hoz képest a fentebb megjelölt napon kö-telesek bevonulni.

— **Készület.** A Gyermekebarát-egyletnek Zsembery Pál, Deutsch József és Winter Ist-ván 10—10 koronát adományoztak. A nemes-lelkű adakozóknak ezúton mond hálás köszö-netet az egylet elnöksége.

— **Adomány.** Orsó Gáspárné Halottak napi koszorúmegváltás címén tüdőbeteg katonáknak 10 koronát, Kath. Misszió-társulatnak szintén 10 koronát adományozott.

Az alibunári főszolgabíró dr. Tolveth Rezső halálakor koszorúmegváltás címén a megvakult katonáknak 50 koronát adományoz-tott: Az adakozók névszerint: Radonits Gyula 20 K, Csolakovits Milivoj 10 K, dr. Oláh Ignác 10 K, Seemann Emanuel 5 K, Kuesera Ödön 2 K, Maráty István 2 K, Boros Rózsika 1 K.

— **A mezőhegyesi szarvasmarhavasár el-marad.** A f. évi november hó 14-ikére kitűzött bika- és tehén árverés az uradalmi jöszágok között fellépett száj- és körömfájás betegség miatt bizonytalan időre elhalasztott.

— **A Városi Moziban** tegnap a „Szent ha-zugság” című filmdráma került színre, amely-nek színrehozataláért a Városi Mozi bérleje megérdemli az elismerést. A „Szent hazug-ság” a legkiválóbb filmdrámák közül való s olyan tökéletes drámai és művészi alkotás, amelynek előadása igazán értékes teszi a mozgóképeket. A közönség mindvégig nagy élvezettel és gyönyörűséggel nézte a szép filmdrámát.

— **A vasúti arcképes igazolványok meg-ujtása.** A magyar királyi államvasutak temes-vári üzletvezetősége közhírré teszi, hogy a fél-áron való utazásra jogosító arcképes igazol-ványoknak 1917. évre érvényesítését a követ-kező sorrendben eszközöli: November hó első felében Krassószörényvármegye, november hó második felében Temesvármegye és decembe-r hó első felében Torontál vármegye területén lakó igényjogosult tisztviselők és es-a-ládtagsaik arcképes igazolványai fognak meg-hosszabbíthatni, míg december hó második fe-lében azoké, akik valamely fontos és indokolt ok miatt a meghatározott határidőket nem tarthatták be. Külön figyelemmel kell az igény-jogosultakat, hogy az arcképes igazolványok beküldésének ideje alatt egyszeri utazásra jogosító félárú igazolványt csak abban az esetben kaphatnak, ha a szabályszerű kérvényt záradékoló hatóság az előirt záradékolási for-mán kívül azt is igazolja, hogy az illető arcképes igazolványa meghosszabbítás végett az üzletvezetőséghez beküldött. Egy kérvényen meghosszabbítás és egyszeri utra szóló igazol-vány nem kérhető. A kérvények kiállítására, illetve hivatalos összesítések és kimutatásokra vonatkozó elvi és formai kérdésekben a már az elmúlt évben kiadott részletes tájékoztató irányadó.

— **Vadgesztenye gyűjtése.** A Vörös-Kereszt Egyesület azzal a felhívással fordult a magyar társadalomhoz, hogy a vadgesztenyét gyűjtse össze és adja át a Vörös-Kereszt egylet hely-beli fiókjainak, illetve választmányainak. Az egyesület ezt a felhívást most megismétli és nagyon kéri a magyar társadalom minden ré-tegét, hogy ezt a kérését teljesítse is, mert ez a kicsinynek látszó dolog, valójában nagy fon-tossága. A Vadgesztenye Fogyűjtőhelye meg-találta a módját annak, hogy a vadgesztenyék-ből a káros anyagokat kivonja s ezáltal lega-labb részben elejét vegye a mindjobban mu-tatkozó állatleleség hiánynak. A mai háboru sikeres megvívása nagyon sokban attól is függ, hogy tudjuk a küzdelem gazdasági részét le-folytatni. A földre lehullt és ott elpusztuló vadgesztenye tömegek a mai viszonyok között pótolhatatlan gazdasági veszteséget jelentenek reánk nézve. Különösen kéri a Vörös-Kereszt egyesület a hazafias magyar tanítóságot arra, hogy egy-egy délutánon vonuljon ki összes növendékeivel olyan helyekre, ahol vadgesz-tenyefák vannak, gyűjtse össze a már lehullt anyagot és azt szolgáltatssa be az ottani Vö-rös-Kereszt egyleti fióknak. Ezt a kérést természetesen mi a magunk részéről is a leg-melegebben ajánljuk az illetékesek figyelmébe.

A háborus Jassy.

Egy entente tudósítás Romániából.

A Daily Mail romániai levelezője tu-dósítást küldött lapjának Jassyból, ahová a menekülő bukarestiek követte. A tu-dósítás október 31-én kelt, tehát azon a napon, amelyen Konstanza és Csernavoda sorsa már félig-meddig meg volt pecsé-telve. A levél érdemes dokumentuma an-nak, hogy a katasztrófális fordulat milyen hatást tett a román lélekre, amely tul volt fűtve a háborus reményektől. A tudósítás a többi közt ezt mondja:

Mig Bukarestet sikerült valamelyest európai színezettel bevonni, addig Jassyt csak kevésbé érintette ez a hatás és in-kább román, de még jobban orientális, ahol már a Kelet lehelete érzik. Nagy fá-radságomba került olyan hotelt kapni, amelyben fürdőszoba is van, de amikor találtam, kiderült, hogy — a fürdőszobá-ban is laknak, annyi most az idezsidódott elem, amelyet a háboru hajtott Jassyba. Az emberek egész nap télenül járnak-kelnek, mintha keresnének valamit, han-gosan beszélnek és összenéznek, ha valaki mögöttük jár. Hirtelen elhallgatnak, mert a rendőrség még a beszélgetést is ellen-őrzi és nem egy embert láttam amiatt le-tartóztatni, hogy hangosabban beszélt a kelleténél. Természetesen a háborúról, amely ezeknek a temperamentumos embe-reknek minden idegszázába bevette ma-gát. Ha esendes a levegő, az ágyudörög elhallik ide, néha három irányból is, bi-zonyosságul annak, hogy nagy dolgok folynak és intéződnék el.

A beszédet nem értem, mert csak ro-mánul szabad beszélni nyilvános helyen. Nekem külön engedélyem van az angol és francia nyelv használatára. Erre az intézkedésre nagy szükség van a nagy-aránvu kémkedés miatt. A kémek a fran-cia nyelv köpenyge alatt szabadon dol-gozhattak, most azonban ennek vége. Ál-talában az itteni háborus rendszabályok teljesen elűntek a nyugati rendszabályok-tól, ami arra a temperamentum-különb-ségre vezethető vissza, ami bennünket tőlük elválaszt. Csoportosulni tilos, ebben az óriáratok akadályozzák meg az embe-reket. A falakon hirdetések, melyeket nem értek, de valószínű, hogy háborus rendel-kezéseket tartalmaznak. Az utcán ujon-cok gyakorlatoznak. Erőteljes legények. Nemzeti viseletükben vonulnak föl, csak a sapka jelzi, hogy katonák. Uniformist csak a frontra vonulók kapnak, fegyvere azonban mindegyiknek van.

A hangulat váltakozó a hírek szerint. Hol alaptalan a kétségbeesés, hol meg ugyancsak alaptalan a reménykedés. A frontról érkezőket elzárják a közönség elől, amely azután fantáziájára van utalva. Ebből itt több van a kelleténél. Ismerőseim, komoly politikusok, számot-tevő emberek néha igazán a naivitásig menő tudatlanságot árulnak el a helyzete-tek, dolgok és erőviszonyok megítélésében. A mai generációt, ugy veszem észre, a legnagyobb önhiúsággal nevelték és en-nek az a következménye, hogy amikor a tények ellentmondanak az önmaguktól alkotott véleménynek, óriási zökkenések állanak be. Érzéssel pótolják a logikát, de ez már tipikusan keleti, nem akarom mondani: balkán vonás. Fejtegetéseimet, melyeket szűkebb körben erőszakoltak ki, ellenségesnek minősítették, pusztán azért, mert logikus és hideg tudtam lenni és nem ragadtattam el magam érzésmotivu-mok által, mint ők teszik. Ezeket a hibá-kat azonban meg kell bocsátani. Nem azért, mert szövetségeseinkkel, hanem mert — fiatal, egészen ifjú néppel állunk szemben.

Melléktoglalkozást

keres f. hó 6-tól esténként, a magyar és német nyelvben perferkt egyszerű és ket-tős könyvvelben és levelezésben jártas egyén. Szíves megkeresése-ket kér.

Chiffre G. 383. jeligére e lap kiadóhivatalába.

Az erdélyi menekültek.

Az erdélyi menekültek közül a következőket keresik:

Frunza István kóhalmi menekült (Magyarpadé) keresi anyósát Stingács Domonikát, valamint édesanyját Frunza Veronát kóhalmi menekülteket.

Márton István (Katalinfalva, Torontálvarmegye) keresi nővéreit Dénes Mihályné szül. Márton Sára és Dénes Mihályné szül. Márton Annát a brassómezei Csernátfaluból.

Gyertyámoson lakó Bálint Sándorné keresi hosszufalusi Bálint Sándort, csernátfalusi Bálint Sándort, Buna Mihálynét, Hammas Mihálynét és Hammas Pétert neje és leányával. Végh Tibor (Brassó) keresi anyját özv. Végh Mátyásné.

Schel János (Nagybecskerek, olajgyár) keresi nejét Schel Reginát és fiát Mihályt Brassóból.

Soós Lukács Istvánné szül. Bartos Klárát 2 gyermekével Sárival és Irénnel (aktak Türkösön, Brassómeze) keresi édesanyja özv. Bartos Andrásné Csernátfaluból (Brassómeze), kinek lakhelye jelenleg Bánlak (Torontálmeze).

Máté Vilma Krizbáról (lakik Kistárnokon) keresi nővéreit Ferenc Samunét és Dömötör Istvánnét Krizbáról.

Bálint Márton (Katalinfalva, Torontál m.) keresi szüleit a brassómezei Csernátfaluból.

Bohus Pál brassói ev. főesperes utján (Nagybecskerek, ev. lelkesi hivatal) keresi:

Bibó Györgyné csernátfalusi lakosnő Dódé Katát, aki Brassóban szoptatósdajka volt s a kinek gyermeke nála van gondozásban; továbbá testvérét Buna Samunét 8 gyermekével, Felsőelemérről.

Sinkler Istvánné Felsőelemérről, testvérét Schaffend Henrikét s a férjét, aki Sósmezőről menekült szuster.

Sipos Lina Felsőelemérről az édesanyját Szalanczi Józsefnét, prázsmári lakosnő.

Lőrincz Jánosné Felsőelemérről, Lőrincz Kónya Istvánnét és családját a brassómezei Csernátfaluból.

Törökkanizsáról: Vajda Mihályné keresi a férjét és Erce Józsefné szül. Pap Máriát Kolozsvárról; Bálint Mártonné keresi a férjét, aki elmaradt a székerekkel; Benedek Andrásné keresi édesanyját, Székely Andrásné Szász Benedek Sárát s testvéreit: Sári, Kata, Anna és Furuzst.

Csókáról: Csere Anna apácai hajadon keresi az édesanyját Csere Györgynét; Szabó Margit apácai hajadon keresi a testvéreit: Katát, Gyurit; Hévízi Jánosné Orbán Kati keresi Simon Mihálynét (bicska).

Magyarpadéról: Bölöni Imre Körtés (Apáca) keresi a családját; Dán Miklós keresi a családját; Mircea György édesanyját; Di Bernardo Nándor és Antal keresik anyjukat; Kristó Gergely feleségét, gyermekeit; Valádi Mihály legény szüleit; Oláh Mihály legény anyját és testvéreit; Szabó István legény szüleit; Serbán János, Szentpáli Mihály legények keresik szüleit; Vancsa Mózes és Török Albert feleségét és gyermekeit. Ezek mind brassó-apácaiak. — Bálint János, Gábor Mihály, Bartos Mihály türkös legények, Finta Béla bácsfalusi, Varga János apácai, Sándor Vaszi apácai legények keresik szüleit. Válaszokat vagy e lapban, vagy a nagybecskereki ev. lelkesi hivatalba kérek leadni.

A Nagykomlóson elhelyezett erdélyi menekültek közül a következők keresik hozzátartozóikat:

Klein Márta Hóltövény (Brassómeze) keresi Rouszek Ferenc 34 éves földmivest,

Gál Mihály Kisborosnyó (Háromszékmeze) keresi Ince Juliánna, Gál Róza, Gál Anna és Ince Mária.

Jankó György Kisborosnyó (Háromszékmeze) keresi feleségét Jankó Vulánka Rachel és két gyermekét; Ilonka 7 éves, Anna 4 éves.

Özv. Sára Mihályné sz. Lőrinc Anna keresi Gires Istvánné sz. Lőrinc Sárát Bácsfaluból.

Dávid Bibó Jánosné keresi férjét, Dávid Bibó Jánost és leányát, Kis Andrásnét Csernátfaluból.

Pál Simon Andrásné keresi Rozsnyai Mártonné Bertaujfaluból.

Istók Andrásné Csernátfaluból (Brassómeze) keresi özv. Kiss Andrásnét, Köpe Mihálynét, Simon Samunét, Kiss Istvánnét Csernátfaluból.

Hedvig Sára (Hóltövény) keresi Hedvig János 13 éves fiát.

Klusch János (trénkatona, k. u. k. Rekommendation-Abteilung des Inf.-Reg. Nr. 8. in Kisujszállás) keresi szüleit Klusch János és Máriát a brassómezei Botfalva községből.

Oláh Anna Katalinfalva 66. sz. Torontálmeze, keresi szüleit Oláh Mihályt és feleségét szül. Bölöni Annát, Apáca községből Brassómeze.

Meszmán Mici Nagybecskerek, Bajza-u. 15. sz. keresi édesanyját Meszmán Józsefné szül. Eder Terézt Nagyszébenből.

Köpe Simon népfőlkelő tizedes (Kolozsvár, szülészeti klinika, 2-ik körterem, 61. sz. szoba) keresi feleségét Farakas Sárát és Simon, András, István, János fiait Hosszufaluból.

Agoston Györgyné 4 gyermekével Ürmös-ről (Nagyküllő várm.) menekült, Bánlakon van s keresi 14 éves Szabó Róza nevű hugát, kivel együtt menekültek, de huga az uton elmaradt tőle.

Jakab Jánosné szül. Girószász Anna Ernőháza 6. sz., keresi férjét, idb. Jakab Jánost és 18 éves fiát, ifj. Jakab Jánost a brassómezei Türkös községből.

Az Ernőházán elhelyezett menekült Sztítás István brassómezei hosszufalusi lakos keresi nejét, Sztítás Istvánné szül. Partin Katát. — Özv. Hamas Andrásné szül. Bence Ilona hosszufalusi lakosnő pedig keresi vejét, Deák József Istvánt és unokáját, Bence Jánost.

Pszoh István csendőrmester (Hadtápostá Belgrád) keresi apját, Ballán Márton botfalvai (Brassómeze) cukorgyári alkalmazottat.

Csuka Sára Öszentiván községben tartózkodó tatrángi menekült keresi testvérét, Antal Györgynét és unokatestvérét Erdélyi Istvánnét, valamint Fehér Pálnét.

Istók Jánosné Öszentiván községben tartózkodó türkös menekült keresi szüleit, Huszár György és neje Gyöző Máriát, valamint testvérét, Cserei Mihályné szül. Huszár Borbálát.

Buna András Csöszteleken, keresi feleségét szül. Vajda Katalint Csernátfaluból (Brassómeze).

Dódé János (Nagybecskerek, Olajgyár építési iroda) keresi feleségét szül. Benedek Kötetes Katalint Csernátfaluból (Brassómeze).

Filippi Róza (jelenleg Klárafalván) keresi 12 éves leányát Filippi Annát.

Schuster Margit (jelenleg Klárafalván) keresi férjét Schuster Pétert.

Förös András (Prága, Barakenspital VII/10.) keresi feleségét és gyerekeit a brassómezei Tatrángból.

Gábor Józsefné (jelenleg Ujzozorán) keresi öt gyermekét: Rózsát, Ilonát, Annát, Györgyöt és Sárát a brassómezei Zajzonból.

Hermann János kereskedő (jelenleg Felsőelemén) keresi anyját Hermann Juliát, nővéreit Wilhelminét és Jobannát, valamint sógornőjét Helenát két gyermekével Hóltövényből.

Erdő Istvánné szül. Szász Irma (Écska, Torontálmeze) keresi édesanyját, Szász István alsóürmösi lakost Nagyküllőmezeiből.

Szabó Pál brassómezei apácai lakos keresi szüleit.

Kovács József (Nagyhidegsem, villanytelepörög, u. p. Gyalu) keresi nejét, Zsigmond Annát, István és József nevű fiait és Anna leányát a háromszékmezei Gelencéről.

Horváth Márton Krizbáról, Brassómeze, (jelenlegi tartózkodási helye Mokrin) keresi Lőrincz Györgynét és családját Krizbáról.

Jakab Péter Andrásné szül. Bálint Sára Ernőháza 9. sz., keresi férjét, idb. Jakab Péter Andrást és 16 éves fiát, ifj. Jakab Péter Andrást a brassómezei Csernátfaluból.

Szabó Mózes jelenleg Csernyén tartózkodó menekült, Héjjasfalváról nejét szül. Szedzerjesi Máriát és Krisztina nevű leányát keresi.

A Brassóban házielédként szolgálásban volt, Mokrinba Torontálmezebe menekült Bara Erzs Jenőfalva, Both Róza Karczfalva, Kásás Anna Madaras, Lukács Erzs Karczfalva, Simon Vera Jenőfalva, Szabó Boris Dánfalva, Vancsa Anna Csikmadaras (Csikmeze) keresik szüleit.

Soós Mihály brassó vármegyei apácai lakos keresi feleségét és két leányát, Mariska 18 éves, Ilonka 15 éves.

Kiss Istvánné szül. Pap Kata (Écska, 125. házszám, Torontálmeze) keresi 9 éves fiát, Kiss Mártont és 7 éves leányát, Kiss Kati a brassómezei Türkös községből.

Dávid Sára (Nagybecskerek, József főherceg-utca 23. sz.) keresi édesanyját, Bálint Mártonné a brassómezei Csernátfaluból.

Jakab Györgyné Hosszufaluból (Brassó) keresi férjét, Jakab Györgyöt, aki Brassóban a kórházban feküdt.

Schmitz Györgyné (Bégafő, házszám 2, Torontál m.) keresi férjét Schmitz György asztalost Brassóból.

Hemper Artur Brassóból keresi 11 éves Artur nevű fiát.

Papp Mátyás őrmester (Hosszupályi, Hajdum.) feleségét, 4 gyermekét, anyját a brassói Purkerez községből.

Bara Ferencné (Bpest, Alsó-erdősor 36.) szüleit és kis leányát a brassómezei Türkös-ről.

Puju György őrmester (Budapest, 2. sz. tart. kórház) feleségét és 3 gyermekét.

Brotya Ferencné Brassóból keresi anyját Bara Istvánnét.

András János 2. gy. e. népfőlkelő (Prága, Bruszka-kaszárnya) feleségét és 5 gyermekét Bárcaufaluból.

Horváth Márton Mokrinból keresi 17 éves Árpád fiát a brassómezei Krizba községből.

Szigeti János tűzér (Budapest, Ludovika akadémia) feleségét Brassóból.

Niesner János keresi feleségét Brassóból. Lengyel János építész (Budapest, Battyányi-u. 14.) feleségét, anyját, nevelt leányát, egy vendégleányt és cselédjét Brassóból.

Depner Péter tart. tűzérhadnagy (Arad, Erzsébet királyné-ut 20.) a Depner-családot Hóltövényből.

A Ferenczalom községben tartózkodó alábbi menekültek keresik hozzátartozóikat:

Imre Jánosné (Olthévíz) keresi a férjét és 2 gyermekét. Szabó Jánosné (Brassó) férjét Szabó János bánya felügyelőt. Bodi Zsuzsa (Brassó) menyét Bodi Jánosné és 3 gyermekét. Tankó Jánosné (Brassó) a férjét, aki az erzsébetvárosi cs. és kir. tartalékkórházban volt elhelyezve. Rab Mártonné szül. Korodi Anna (Purkerez) János nevű jzói irnok fiát.

Sipos András (Brassó) szüleit. Tankó Ferenc brassói városi hiv. szolga feleségét és 4 gyermekét. Csáki József (Brassó) feleségét Holli Terézt. Bartalis Lajos asztalos (Brassó) édesanyját Gyarmati Terézt. Pór János (Brassó) feleségét és 2 gyermekét. Imre Béla (Brassó) atyját Imre Józsefet és 2 testvérét, csikapolcai lakosokat.

Tartler Lujza és Mantsch Gizella (Brassó) keresik anyjukat. Kovács György (Csernátfalva) Pataki Ferencet és nejét Kovács Sárát. Daniel János (Barcarozsnyó) nejét és leányát.

Kraft János (Barcarozsnyó) nejét szül. Elsen Annát és 4 gyermekét. Dávid Mihályné (Hosszufalu) Giresch Anna nevű unokáját. Muerth Mártha (Szászhermány) édesanyját Gunesch Rozinát és nővérét Zachariás Annát. Marzell Róza (Keresztényfalva) anyját Muerth Zsófia szászhermányi lakost. Stamm Keresztély (Feketalom) édesanyját Stamm Rózsát. Bodján Regina (Barcarozsnyó) férjét Bodján Frigyes.

Köpe Csiri Györgyné (Hosszufalu) Gábor Józsefné zajzoni lakos családját.

Máthé Sándor nagyváradi m. kir. 24. honvéd törzssztagbeli cipész keresi a feleségét szül. Herman Magdolnát és 6 gyermekét, akik közül a hatodik az uton született, Brassóból való menekülés közben.

Gáspár járásbíró (lakik: Nagybecskerek, Magyar-utca 44.) keresi Bedő Mózes Halmágyról.

Székely Lajos Brassóból, Segesváron fűtőházi munkás, keresi feleségét sz. Teiglás Irént.

Özv. Lipták Morné (Bégafő, Torontál m.) keresi szüleit Maierbuchler Oswaldot és nejét Brassóból.

Kónya István mészáros (Katalinfalva községben Torontál vármegye) keresi feleségét Kónya Ilonát és négy gyermekét: Anna 23 éves, Árpád 14 éves, Irén 13 éves és József 10 éves, a brassómezei Csernátfaluból.

Tobbi Mina 4 gyermekével Kóhalomról tudatja hozzátartozóival, hogy jelenleg Nagybecskereken van (Szerbtemplom-u. 27. Spira kereskedőnél).

A brassói városi adóhivatalnál alkalmazva volt Máté Gyuláné (Német-u. 180/4.) kér irodai foglalkozást.

Menekült áll. tanító privát órákat kíván adni polgári és elemi iskolai tanulóknak. Megkeresések kéretnek Bakits-u. 16.

Kassai Rózsika erdélyi menekült nőruhávarrónő (Brankovics-u. 2817/4.) munkát vállal.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16-20 éves szász leányt.